

«Στη σκιά της ζωής τους», το νέο μυθιστόρημα της Ελένης Τσαμαδού

Συμβαίνει, αν και όχι συχνά, κάποιο από τα βιβλία που ξεκινά ανυποψίαστος ο αναγνώστης ένα βράδυ, να τον φτάσει μέχρι το πρωί. Αν ο αναγνώστης μετρά δεκαετίες στο «άθλημα» θα ομολογήσει πως όσο περνούν τα χρόνια, ολοένα και αραιότερα μπορεί να συμβεί κάτι τέτοιο. Προχθές το βράδυ, συνέβη. Ξεκίνησα το νέο μυθιστόρημα της Ελένης Κ. Τσαμαδού με τίτλο «Στη σκιά της ζωής τους» και ήταν αδύνατον να το κλείσω. Οσο κι αν έλεγα να σταματήσω, η πλοκή και το γράψιμο ήταν τέτοια, που δεν μπορούσα παρά να το τελειώσω. Χαράς ευαγγέλια, φυσικά, για όποιον αγαπά τη λογοτεχνία.

Η διαδρομή της Ελένης Τσαμαδού στα Γράμματα είναι γνωστή και εξαιρετική, επομένως δεν θα έπρεπε να εκπλήσσει το γεγονός ότι ο αναγνώστης θέλει να «ρουφήξει» αυτό το μυθιστόρημα με τη μία. Πρώτα απ' όλα είναι το ταλέντο της στη γραφή που προσελκύει, ταλέντο ξεχωριστό και εκπληκτικό. Κάθε βιβλίο της, όμως, θέλγει για άλλους λόγους- αυτό είναι, άλλωστε, το μέγα ζητούμενο.

Μια ήσυχη, συνηθισμένη Αμερικανίδα νοικοκυρά εξαφανίζεται ξαφνικά, ένα πρωινό, από το σπίτι της, εγκαταλείποντας την οικογένειά της χωρίς καμία εξήγηση. Θα μπορούσε να έχει συμβεί σε οποιοδήποτε σπίτι, όπου Γης. Η συγγραφέας έπρεπε, εννοείται, να δικαιολογήσει την επιλογή της ηρωίδας της. Τι είναι η Λούση; Μια γυναίκα αποξενωμένη από τον σύζυγο, χωρίς κάτι ιδιαίτερο να την κρατά ή να την τραβά. Ακόμα και η σχέση με τα παιδιά της δεν είναι η καλύτερη. Κι εκείνη, πλησιάζει- ή μόλις έχει περάσει;- τα 40. Κομβικό σημείο στη ζωή όλων.

Δεν είναι η κρίση της μέσης ηλικίας. Δεν είναι το αστικό- μεσοαστικό περιβάλλον που την καταπιέζουν. Δεν είναι καν ο εαυτός της. Οι αναμνήσεις από τα πρώτα παιδικά της χρόνια, την ωθούν στην ουσία να ψάξει. Δεν θέλει να το παραδεχτεί ούτε στον εαυτό της.

Επιστρατεύει, λοιπόν, η συγγραφέας, ένα πολύ ενδιαφέρον εύρημα, αυτό που θα σπείρει την «ίντριγκα» της δημιουργού σε όλο το

μυθιστόρημα.

Ενώσω γίνονται έρευνες και εκφράζονται εικασίες για την εξαφάνισή της, εκείνη ταξιδεύει στην Ελλάδα. Μοναδική αποσκευή της μια παλιά δικηγορική τσάντα μέσα στην οποία υπάρχει ένα πακέτο με ερωτικά γράμματα. Τι σχέση έχουν τα γράμματα αυτά με τη γυναίκα; Ποιος ο σκοπός της φυγής και του ταξιδιού της;

«Μια ιστορία με βαθιές ρίζες σε σκοτεινές ιστορίες έρωτα, εξαπάτησης και προδοσίας» τη χαρακτηρίζει η Ελένη Τσαμαδού στο οπισθόφυλλο του βιβλίου. Και είναι. Όταν μιλάμε για «ίντριγκα» εννοούμε σασπένς και κάτι παραπάνω. Σαν να ήταν ένα θρίλερ. Γιατί έτσι ήταν η ζωή της βασικής ηρωίδας της Λούση, της μητέρας της. Γεμάτη απρόοπτα, εναλλαγές, θλίψεις, μια ιστορία έρωτα και φαντασίας, την οποία δεν έζησε ποτέ. Κι όμως, θα άξιζε.

Κι εκεί που όλα μοιάζουν να είναι ένα «αμερικάνικο» μυθιστόρημα, (καθόλου κακό), το φόντο αλλάζει και όλα περιστρέφονται στην Ελλάδα της κατοχής, κατόπιν στην ρημαγμένη από τον εμφύλιο Ελλάδα της UNRA (αμερικανική βοήθεια στην πραγματικότητα) και αργότερα στην Αμερική, που «καλά το λέγαν μερικοί πως είναι χώρα μαγική». Παιδιά που στάλθηκαν νόμιμα ή παράνομα στις Ηνωμένες Πολιτείες για υιοθεσία ψάχνουν τις ρίζες τους- άλλα δεν τις ψάχνουν. Επιστρέφοντας στην Ελλάδα, ανοίγουν αρχεία και προσπαθούν να «ανοίξουν» κλειδωμένα στόματα. Κι εκεί που λες «κατάλαβα πού το πάει η συγγραφέας!» πέφτεις πάλι σε αδιέξοδο. Δεν κατάλαβες! Διότι η συγγραφέας έχει στήσει ψηφίδα- ψηφίδα όλο το βιβλίο και δεν πρόκειται να σε αφήσει να ανακαλύψεις και το τελευταίο μυστικό, παρά μέχρι τις σελίδες του τέλους! Η ανεπάρκεια του αναγνώστη μπροστά στην αποκάλυψη, είναι, άλλωστε, ένα από τα βασικά ατού της Ελένης Τσαμαδού.

Στο ταξίδι αυτό, θαυμάζουμε και το ταξίδι αυτογνωσίας της Λούση-Λουκίας, αλλά και την ικανότητά της να συνδιαλέγεται με τη νέα γενιά, να εμπνέει τους νεότερους, παίρνοντας ρίσκα. Εν τέλει, η αθόρυβη νοικοκυρά ήταν απίστευτα θορυβώδης στις πράξεις της. Αλλά αυτό δεν προδιαγράφεται από την αρχή, διότι αν δεν βιώσεις τις ματαιώσεις, τις διαψεύσεις, τις προδοσίες, δεν θα καλοδεχτείς την προσδοκία, την ελπίδα.

Σοφά τοποθετημένη η Λούση και οι άλλες γυναίκες του μυθιστορήματος, πλάθουν γραμμή- γραμμή και σελίδα- σελίδα την

δική τους Ιστορία μέσα από την συλλογική. Κάνοντάς μας, μέσα από το συναρπαστικό γράψιμο της Ελένης Τσαμαδού, να «γεμίσουμε» από τα δικά τους οράματα. Που δεν τα βροντοφωνάζει κανείς.

Ερχονται απλά και φυσικά να σταλάξουν στις ψυχές μας το βάλσαμο της καλής λογοτεχνίας. Με δάκρυα και με χαμόγελα. Προ πάντων, με εμπιστοσύνη στα όσα θαυμαστά μπορεί να κάνει ο άνθρωπος- ο ικανός και για το αντίθετο. Ο ίδιος επιλέγει.

Η Λούση επέλεξε να γίνει η Λουκία, να επιστρέψει στη ζωή, να επιστρέψει στο όνειρο. Θα τα καταφέρει; Αυτό περιμένει να της πούμε η συγγραφέας, με τη δική της αγωνία- είμαι βεβαία. Τολμώ να απαντήσω θετικά.

Το βιβλίο κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Ψυχογιός». Θα παρουσιαστεί αύριο Τρίτη 12 Νοεμβρίου ώρα 7μμ., στην αίθουσα Γιάννης Μαρίνος του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών.

Ομιλητές:

Γιώργος Χριστοδούλου, ομότιμος καθηγητής Ψυχιατρικής Πανεπιστημίου Αθηνών, Πρόεδρος εταιρείας European Association for Professors Emeriti και Πρόεδρος Εταιρείας Προληπτικής Ψυχιατρικής Ιατρικής.

Νοέλ Μπάξερ, Συγγραφέας, Ιστορικός.

Αποσπάσματα από το βιβλίου θα διαβάσει η εικαστικός Αθηνά Γκιόκα. Τη συζήτηση θα συντονίζει η συγγραφέας Βίβιαν- Ινώ Τσαμαδού.

Αγγελική Κώττη